

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Система захисту організацій та установ”	5
Зміст дисципліни “Система захисту організацій та установ”	6
Список літератури	33

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. К. Валицька*
Комп'ютерне верстання *А. М. Голянда, К. І. Мельник*

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“СИСТЕМА ЗАХИСТУ
ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УСТАНОВ”
(для бакалаврів)**

Зам. № ВКЦ-4749

Формат 60x84/16 . Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 1,53. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»

Київ

ДП «Видавничий дім «Персонал»

2011

Підготовлено професором кафедри правоохоронної діяльності
Е. І. Низенком

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності
(протокол № 8 від 25.03.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Низенко Е. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Система захисту організацій та установ” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 36 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Система захисту організацій та установ”, питання для самоконтролю, практичні і тестові завдання, а також список літератури.

19. *Корж П. А., Клопов П. В.* Негосударственная безопасность. — Ростов н/Д: Феникс, 2002.
20. *Крысин А. В.* Безопасность предпринимательской деятельности. — М., 1996.
21. *Могильный А. И., Бесчастный В. Н., Винокуров Ю. О.* Основы безопасности бизнеса. — Д.: Регион, 2000.
22. *Низенко Е. І.* Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности. — К.: МАУП, 2003.
23. *Предпринимательство и безопасность.* — М.: Универсум, 1991.
24. *Соснин А. С., Прыгунов П. Я.* Менеджмент безопасности предпринимательства. — К.: Изд-во ЕУФІМБ, 2002.
25. *Тарас А. Е.* Безопасность бизнесмена и бизнеса. — Минск: СЗКАЙ, 1996.
26. *Чернявский А. А.* Безопасность предпринимательской деятельности — К.: МАУП, 1998.
27. *Шаваев А. Г.* Криминологическая безопасность негосударственных объектов экономики. — М.: ИНФРА-М, 1995.
28. *Ярочкин В. И.* Служба безопасности коммерческого предприятия. — М., 1995.

ряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.96 № 706.

8. *Інструкція* про умови та правила здійснення підприємницької діяльності з надання послуг по охороні колективної і приватної власності, а також охорони громадян та контроль за їх дотриманням: Наказ МВС України від 28.02.94 № 112.
9. *Про затвердження* Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.98 № 622.

Додаткова

10. *Агафонов Г. Г.* Сигнальные признаки негативных факторов обстановки в оперативной практике менеджера безопасности. — Горловка: ГФ МАУП, 2004.
11. *Безопасность* бизнеса: Справ. пособие / Под ред. Ю. Й. Когута. — К., 1994.
12. *Винокуров Ю. О., Прутник Е. Л., Могильный А. Й.* Безопасность банковского бизнеса. — Д.: Регион, 2000.
13. *Григорьев И. С.* Боевая подготовка профессиональных телохранителей. — Ростов н/Д: Феникс, 2004.
14. *Духов В. Е.* Экономическая разведка и безопасность бизнеса. — К.: НВФ Студцентр, 1997.
15. *Журавлев С. Ю.* Частная охрана. — М.: Центр “Здоровье народа”, 1994.
16. *Зубок Н., Спектор В., Вороний Ю.* Правовые основы: охранной деятельности в Украине. — К., 1999.
17. *Зубок М. І., Зубок Р. М.* Безпека підприємницької діяльності: Нормат.-правові док. комерційного підприємства, банку. — К.: Істина, 2004.
18. *Кириченко Л. Д., Винокуров Ю. О., Могильный А. И.* Секреты безопасности бизнеса. — Д.: Регион, 2000.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Важливою складовою менеджменту безпеки є організація захисту підприємства, створення надійної, професійно-організованої та забезпеченої сучасними технічними засобами системи охорони об'єкта економіки. Тільки така система спроможна захистити підприємство від загроз з боку окремих кримінальних злочинців, організованих злочинних угруповань, проникнення промислових шпигунів, можливих терористичних акцій, що, на жаль, стало притаманним нашому суспільству.

Вивчення дисципліни “Система захисту організацій та установ” базується на міждисциплінарних зв'язках з іншими предметами навчального плану, а саме: “Менеджмент безпеки”, “Безпека банківської діяльності”, “Спеціальна охоронна техніка”, “Захист підприємницької інформації”.

Мета вивчення дисципліни — опанувати основні положення організації охорони об'єктів інфраструктури та персоналу підприємства, що охороняється, як важливої складової комплексної системи корпоративної безпеки.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- правові питання охоронної діяльності;
- принципи організації охорони;
- порядок дій зі створення служби охорони;
- організацію і тактику охорони об'єктів різного призначення та фізичних осіб;
- питання управлінського обліку, звітності та контролю в цій сфері діяльності;

уміти:

- застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності;
- розробляти нормативну документацію підприємства щодо організації охорони;
- розробляти моделі охорони об'єкта, плани охорони і оборони підприємства;
- керувати особовим складом підрозділів охорони;
- здійснювати заходи щодо запобігання та реагування при злочинних посяганнях і терористичних загрозах.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка **“відмінно”** — студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;
- оцінка **“добре”** — загалом рівень знань студента відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;
- оцінка **“задовільно”** — студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;
- оцінка **“незадовільно”** — студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, не розуміє сутності питання, не може зробити висновки.

- г) виявляти ініціативу і наполегливість при виконанні покладених на них завдань;
- д) забезпечувати неухильне дотримання встановленого на об’єкті пропускнуго та внутрішньооб’єктного режиму;
- е) бути непримиренним до розкрадачів матеріальних цінностей, будь-яких проявів безгосподарності, які можуть призвести до їх крадіжки, знищення або псування майна, що охороняється;
- ж) своєчасно інформувати безпосередніх керівників про осіб, що підозрюються у протиправній діяльності щодо майна;
- з) добре знати об’єкти, що охороняються, їх особливості і вразливі місця, установлені технічні засоби охорони, протипожежного захисту;
- и) не розголошувати відомості про стан і чисельність охорони об’єктів, їх оснащеність охоронною і охоронно-пожежною сигналізацією;
- к) усі відповіді правильні;
- л) усі відповіді неправильні;
- м) не всі відповіді правильні.

Література [10; 11; 13; 16; 19; 20; 24; 25; 27; 28]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України.*
2. *Закон України “Про підприємства в Україні” від 27.03.91.*
3. *Закон України “Про міліцію” від 20.12.90.*
4. *Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 01.06.2000.*
5. *Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.92 № 576.*
6. *Положення про порядок ліцензування підприємницької діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.07.98 № 1020.*
7. *Положення про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, за-*

служби (системи визначення та фіксації місцезнаходження нарядів охорони, напрямку їх руху, жетонного методу контролю);

- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не всі відповіді правильні.

2. При перевірках організації та несення служби вивчаються:

- а) правові підстави здійснення охоронних заходів на посту (маршруті);
- б) наявність договору про приймання об'єкта під охорону між підприємством недержавної охорони та власником повноважень на володіння об'єктом;
- в) використання сил та засобів підрозділу охорони;
- г) підготовка, порядок допуску до служби працівників недержавної охорони, якість проведення їх інструктажів;
- д) управління нарядами недержавної охорони, своєчасність доведення інформації про зміни в оперативній обстановці;
- е) порядок взаємодії з нарядами міськрайорганів внутрішніх справ та міліції охорони;
- ж) дотримання системи контролю та її ефективність;
- з) наявність наряду на маршрут (посту), його екіпірування;
- и) забезпечення пропускового режиму на об'єкті;
- к) збереження службової документації, засобів зв'язку, спец. засобів, майна;
- л) усі відповіді правильні;
- м) усі відповіді неправильні;
- н) не всі відповіді правильні.

3. Персонал недержавної охорони зобов'язаний:

- а) пильно охороняти доручені йому матеріальні цінності від протиправних посягань;
- б) не допускати на об'єкти, що охороняються, сторонніх осіб;
- в) постійно підвищувати свою професійну майстерність;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“СИСТЕМА ЗАХИСТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УСТАНОВ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекції	ПЗ	Самостійна робота
1	Змістовий модуль I. Правове регулювання охоронної діяльності недержавних охоронних структур на об'єктах різного призначення			
	Нормативно-правова база охоронної діяльності	2	2	4
	Потенційні загрози підприємництву	2	2	4
	Організація охорони об'єктів	2	2	4
4	Завдання служби охорони			
5	Змістовий модуль II. Організаційно-тактичні аспекти охорони об'єктів різного призначення і фізичних осіб			
	Організація охорони стаціонарних об'єктів			4
	Тактика охорони стаціонарних об'єктів	2		4
	Тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів	2		4
8	Організація охорони фізичних осіб	2		2
Разом годин: 54		14	6	34

ЗМІСТ
дисципліни
“СИСТЕМА ЗАХИСТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УСТАНОВ”

Змістовий модуль I. Правове регулювання охоронної діяльності недержавних охоронних структур на об’єктах різного призначення

Тема 1. Нормативно-правова база охоронної діяльності

Питання для самоконтролю

1. Формування бази правового забезпечення безпеки національної безпеки.
2. Стан національної безпеки України та основні завдання недержавних суб’єктів щодо її забезпечення.
3. Першочергові заходи по реалізації недержавними суб’єктами державної політики забезпечення національної безпеки України.
4. Основні функції недержавної системи забезпечення національної безпеки України.
5. Основні елементи організації основи недержавної системи забезпечення національної безпеки України.
6. Стан правового захисту у сфері підприємництва на явності перешкод і вироблення заходів.
7. Суб’єкти, види та напрями правового захисту підприємництва.
8. Правова допомога — інтегральна частина захисту прав та інтересів підприємців.
9. Правовий захист інформації у сфері підприємництва.
10. Захист прав власника у сфері підприємницької діяльності.

Практичні завдання

1. Проведіть письмовий аналіз Указу Президента України “Питання Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва” від 25.05.2000 р.
2. Охарактеризуйте нормативно-правове забезпечення недержавної системи безпеки підприємництва (в письмовій формі).

- 1.8. В якому порядку проводиться практичне відпрацювання тактики дій щодо виконання завдань, поставлених перед персоналом недержавної охорони по охороні об’єктів.
- 1.9. Організація дозорів і секретів для охорони об’єкта, огляду його території та затримання осіб.
2. Розкрийте особливості організації охорони об’єктів підрозділом недержавної охорони.
3. Підготуйте реферат за темою: “Права, обов’язки та відповідальність персоналу недержавної охорони”.
4. Підготуйте реферат за темою: “Забезпечення умов особистої безпеки працівників недержавної охорони під час здійснення заходів охорони і безпеки”.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. Контроль за несенням служби під час виконання заходів охорони має такі особливості:

- а) здійснюється шляхом проведення гласних і негласних фізичних перевірок організації та несення служби нарядами недержавної охорони на маршрутах і постах під час виконання ними охоронних функцій;
- б) перевірки проводяться цілодобово за розробленими графіками;
- в) графіки негласних перевірок складаються окремо;
- г) перевірки плануються (проводяться) у кількості та періодичності, що забезпечує на високому професійному рівні здійснення нарядами недержавної охорони завдань з надання охоронних послуг;
- д) фізичні перевірки мають бути раптовими та ефективними, без стереотипу їх проведення;
- е) відповідальність за організацію служби та її кінцеві результати покладається на керівника підрозділу охорони;
- ж) разом із фізичним контролем несення служби нарядами охорони проводиться контроль з використанням засобів телефонного та радіозв’язку;
- з) застосовують для контролю несення служби нарядами охорони різноманітні засоби технічного контролю несення

8. Фактори, що визначають параметри технічних засобів охорони для оснащення зон і рубежів безпеки організацій та установ.
9. Мета побудови системи охорони організацій та установ.
10. Зовнішні та внутрішні загрози захисту комерційного об'єкта.

Практичні завдання

1. Підготуйте письмову відповідь на такі питання.
 - 1.1. Визначте ваше ставлення стосовно того, що до складу підприємництва недержавної охорони вводяться: посади керівного персоналу, чергові частини, групи контролю за несенням служби, групи реагування підприємства недержавної охорони, структурні підрозділи по організації об'єктової охорони, супроводження вантажів, охорони пунктів обміну валюти.
 - 1.2. Поясніть, для чого підрозділ охорони іноді створюється як структурний елемент у складі служби безпеки підприємства, організації, установи, а іноді — як самостійне підприємство недержавної охорони.
 - 1.3. Зазначте, як здійснюється управління нарядами підприємництва недержавної охорони у разі відсутності чергової частини цього підрозділу недержавної охорони.
 - 1.4. В якому випадку об'єкт вважається прийнятим під охорону і яким документом оформляється його прийняття?
 - 1.5. Куди передається копія наказу підприємства недержавної охорони (юридичної особи) про прийняття об'єкта під охорону для проведення розрахунків?
 - 1.6. Для чого одночасно з укладанням договору на охорону, сам факт приймання об'єкта під охорону оформлюється також договором між підприємством недержавної охорони та власником повноважень на володіння (користування) об'єктом?
 - 1.7. В якому порядку проводиться інструктаж відповідальними за підготовку нарядів недержавної охорони по несенню служби і куди заносяться щодобово результати інструктажу?

3. Охарактеризуйте структуру законопроекту “Про забезпечення безпеки особистості і підприємницької діяльності” (в письмовій формі).
4. Охарактеризуйте в письмовій формі структуру законопроекту “Про охоронну діяльність”.
5. Охарактеризуйте в письмовій формі структуру законопроекту “Про недержавну детективну діяльність”.
6. Охарактеризуйте в письмовій формі структуру законопроекту “Про застосування сили при виконанні службових обов'язків працівниками комерційної служби безпеки”.
7. Підготуйте реферат за темою: “Залучення громадських об'єднань, підприємств з безпеки різних форм власності до забезпечення безпеки України”.
8. Підготуйте реферат за темою: “Деякі актуальні аспекти стану правового захисту у сфері підприємництва”.
9. Підготуйте реферат за темою: “Нормативно-правове забезпечення захисту конфіденційної інформації суб'єктів господарювання”.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. Умовно структура нормативно-правового забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом складається з трьох рівнів (загальнодержавний, галузевий та рівень підприємства), які включають:

- а) підзаконні нормативно-правові акти (постанови, укази, розпорядження, а також акти уповноваженого органу у сфері захисту інформації, що пройшли державну реєстрацію);
- б) нормативні документи з питань ТЗІ (технічний захист інформації) (державні стандарти і прирівняні до них державні будівельні норми);
- в) нормативні документи системи ТЗІ, які видаються Держаною службою спеціального зв'язку та захисту інформації (для Держспецзв'язку);
- г) відомчі нормативні документи з питань створення ІТС (інформаційно-технічні системи), які мають погоджуватися у встановленому порядку з Держспецзв'язку і дія яких

поширюється тільки на ІТС сфери управління органу державного управління;

- д) нормативні документи, які мають чинність в межах підприємства, установи, організації або конкретної ІТС;
- е) Наказ Держстандарту України та ДСТСЗІ СБ України від 09.07.01 № 329/32, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.07.01 № 640/5831;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) усі відповіді неправильні;
- и) не всі відповіді правильні.

2. Адміністративні засоби захисту є заходами організаційного характеру, що регламентують процеси функціонування інформаційних банківських систем. Основними з них є:

- а) розробка чіткої технології обробки інформації в інформаційних банківських системах;
- б) контроль за дотриманням чіткої технології обробки інформації;
- в) організація захисту від встановлення прослуховуючої апаратури;
- г) ретельний добір персоналу;
- д) відповідно законодавчо-нормативна база, яка регламентує права і обов'язки користувачів автоматизованої інформаційної системи;
- е) внутрішні документи сформовані у вигляді наказів, розпоряджень, інструкцій тощо;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) усі відповіді неправильні;
- и) не всі відповіді правильні.

3. До переліку відомостей, що містить комерційну таємницю можуть бути віднесені:

- а) технологія виробництва;
- б) технологія обладнання;
- в) модифікація раніше відомих технологій і професій;
- г) результати і програми НДДКР (науково-дослідних і конструкторських розробок);
- д) перспективні методи управління;

3. Побудова недержавної системи забезпечення безпеки особи та підприємництва повинна здійснюватися на основі дотримання таких принципів, як:

- а) законність;
- б) дотримання прав і свобод громадян;
- в) централізоване керування;
- г) комплекс використання сил і засобів;
- д) корпоративна етика;
- е) конфіденційність;
- ж) компетентність;
- з) прогресуюче стимулювання суб'єктів системи;
- и) координація і взаємодія з правоохоронними органами;
- к) усі відповіді правильні;
- л) усі відповіді неправильні;
- м) не усі відповіді правильні.

Література [11; 13; 15–17; 19; 24]

Тема 8. Організація охорони фізичних осіб

Питання для самоконтролю

1. Законодавчі засади ліцензування надання охоронних послуг.
2. Система периферійного захисту будинків.
3. Правове регулювання охорони послуг, які надають підприємницькі структури.
4. Контрольно-наглядова діяльність ДСО при МВС України за суб'єктами підприємницької діяльності з надання охоронних послуг.
5. Юридична відповідальність працівників недержавних охоронних структур.
6. Службові розслідування за фактами порушення організації охорони організацій та установ.
7. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну при використанні договірних робіт з охорони власності юридичних осіб.

10. Обґрунтуйте, чому при забезпеченні безпеки підприємницької діяльності забороняється проведення оперативно-розшукових заходів, а також використання спеціальних технічних засобів, що призначені для негласного отримання інформації.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. До послуг, що надаються при здійсненні охоронної діяльності, належать:

- а) охорона об'єктів;
- б) охорона нерухомого і рухомого майна;
- в) охорона фізичних осіб;
- г) проведення робіт з проектування, монтажу, ремонту та експлуатаційному обслуговуванню систем і засобів охоронної та тривожної сигналізації;
- д) проведення робіт з технічного захисту об'єктів;
- е) здійснення централізованої охорони та спостереження;
- ж) надання консультацій з питань правомірного захисту від протиправних посягань;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

2. Контроль за охоронною діяльністю у межах своєї компетенції здійснюють:

- а) центральні органи виконавчої влади;
- б) місцеві державні адміністрації;
- в) органи місцевого самоврядування;
- г) органи ліцензування;
- д) Міністерство внутрішніх справ України;
- е) усі відповіді правильні;
- ж) усі відповіді неправильні;
- з) не усі відповіді правильні.

- е) виробничі, комерційні та фінансово-кредитні відносини з партнерами;
- ж) плани щодо збільшення (зменшення) виробництва;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

Література [1–9]

Тема 2. Потенційні загрози підприємництву

Питання для самоконтролю

1. Поняття загрози безпеці (у широкому значенні) та чинників, що загрожують нормальному функціонуванню об'єкта, й об'єднані відповідно у такі групи, як небезпеки, ризик, загрози.
2. Поняття виклику як одного з елементів системи небезпек.
3. Значення факторного аналізу чинників дестабілізуючого і стабілізуючого характеру для відпрацювання і реалізації конкретних заходів у системі забезпечення безпеки, спрямованих на нейтралізацію та придушення дестабілізаційних чинників.
4. Природа небезпеки (загроз), виявлення її джерел та детермінант, які створюють потенційну можливість порушення функціонування та розвитку системи безпеки.
5. Чому безпека завжди має розглядатися у парі з небезпекою?
6. Класифікація загроз системі безпеки за ймовірністю реалізації.
7. Класифікація загроз системі безпеки за ступенем небезпеки ставленням до них.
8. Необхідність у розробленні чітких критеріїв, показників, параметрів безпеки.
9. Поняття, критерії, безпеки, ознаки, показник, індикатор безпеки.
10. Сутність критеріальної оцінки стану безпеки з позиції найважливіших процесів, що відображають суть безпеки.

Практичні завдання

1. До чого зводиться практичне визначення “діагнозу” стану безпеки, методика його проведення?
2. З яких двох найважливіших елементів складається концепція ризику в стратегії безпеки?
3. Зазначте, чому на вашу думку оцінка рівня безпеки організації та установ поряд з аналізом фактів ризику передбачає також використання категорій збитків: фактичних, очікуваних, потенційних, тих що компенсуються і не компенсуються.
4. Зазначте, на яких рівнях можуть відбуватися негативні наслідки критичних соціально-економічних ситуацій у вигляді збитків, що виникають при цьому.
5. Схарактеризуйте основні стадії виникнення небезпек, а саме: зародження, розвиток, безпосередньо їх актуалізація.
6. Обґрунтуйте завдання діагностики небезпек, яке постає у виявленні тих ознак, які б вказували на зародження та формування небезпек; проведення аналізу та прогнозування розвитку небезпек, термінів створювання загрози, а також можливої шкоди, що супроводжують її виникнення.
7. У чому полягає вирішення завдання діагностики небезпек щодо ідентифікації на ранніх стадіях тих ознак і того середовища, яке продукує і сприяє розвитку небезпек?
8. Визначте ваше ставлення щодо існування своєрідних передвісників загроз та небезпек.
9. Суб’єктивні й об’єктивні показники безпеки, завдячуючи яким можна вирішувати завдання щодо ідентифікації ознак, які б вказували на формування і розвиток небезпек, можуть знаходитись у взаємній суперечці. Внаслідок чого це трапляється?
10. Поясніть, чому у випадку “конфлікту аксіологій” (аксіологія — від грецьк. *axsa* — цінність, *logos* — вчення), постає необхідність у виробленні поміркованого управлінського рішення, яке має ґрунтуватися на оцінюванні загроз не лише об’єкта, а й конкретної особи.

9. Захист життя і здоров’я персоналу підприємства від протиправних зазіхань.
10. Забезпечення порядку в місцях здійснення підприємством представницьких, конфіденційних і масових заходів.

Практичні завдання

1. Визначте ваше ставлення стосовно забезпечення особистої безпеки засновників підприємств усіх форм власності та службових осіб шляхом їх охорони.
2. Охарактеризуйте організаційні засади здійснення охоронної діяльності у формі надання на договірній основі послуг громадянам та юридичним особам з охорони належного їм майна.
3. У чому полягають гарантії прав громадян і юридичних осіб під час виконання персоналом охорони покладених на нього обов’язків?
4. Охарактеризуйте гарантії правового та соціального захисту персоналу охорони.
5. Дайте характеристику ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг, пов’язаних з охороною державної та іншої власності, надання послуг з охорони громадян, затверджених наказом Держкомпідприємства та Міністерства внутрішніх справ від 14 грудня 2004 р. № 145/1501.
6. У чому полягає контроль за здійсненням господарської діяльності з надання на договірній основі послуг, пов’язаних з охороною державної та іншої власності, охорони громадян?
7. Зазначте, як регулюються відносини, що пов’язані приватною професійною діяльністю по здійсненню заходів охорони та безпеки під час перевезення вантажів.
8. Зазначте перелік видів технічних засобів, які можуть використовуватись при недержавному забезпеченні безпеки особи та підприємницької діяльності.
9. Відносно кого забороняється застосовувати спеціальні засоби і в яких випадках?

- в) збільшення заборгованості з боку організації постачальникам і кредиторам;
- г) зменшення доходів організації, зниження рівня прибутку;
- д) позачергові перевірки організації;
- е) обмеження діяльності підприємства з боку органів влади;
- ж) відміна або припинення дії ліцензії;
- з) необґрунтоване злиття дочірніх фірм;
- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не всі відповіді правильні.

Література [10; 15–17; 19; 22; 24]

Тема 7. Тактика охорони об'єктів різного призначення і масових заходів

Питання для самоконтролю

1. Компетенція суб'єктів недержавної системи безпеки і правоохоронних органів щодо розслідування правопорушень.
2. Послуги суб'єктів недержавної системи безпеки, що надаються згідно з чинним законодавством України окремим громадянам, організаціям і установам.
3. Умови, за яких може здійснюватися відповідна діяльність суб'єктів недержавної підсистеми безпеки у формі взаємодопомоги правоохоронним органам.
4. Збирання відомостей у цивільних справах на договірній основі з учасниками процесу.
5. Зміст письмового повідомлення суб'єкта недержавної безпеки у правоохоронний орган про дані з виявленого злочину проти підприємства, яке направляють, не очікуючи порушень кримінальної справи.
6. Пошук втраченого майна підприємства.
7. Охорона майна підприємства.
8. Документування фактів неправомірного використання товарних (фірмових) знаків підприємства.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. Особливості, які характеризують процес діагностування небезпек та загроз, можна окреслити переважно, враховуючи різні чинники, а саме:

- а) дані про ті чи інші небезпечні чинники часто не викликають певної уваги, проте не сприймаються належним чином;
- б) суб'єктивні показники залежать не лише від фізичного, а й від інтелектуального розвитку людини, які зумовлюють критеріальну шкалу оцінок тих чи інших чинників у якості загрозливих або небезпечних;
- в) кожна небезпека і загроза є оригінальною і характеризується специфічними і притаманними лише їй, лише в даний час і у конкретному місці ексклюзивними ознаками;
- г) вважаючи небезпеку та загрозу природною складовою будь-якої системи безпеки, а отже, наголошуючи на їх системну сутність, слід зважати на той факт, що вони характеризуються відсутністю просторово-часової інваріантності під час їх еволюції аж до практичного виявлення і актуалізації;
- д) аналіз і порівняння небезпек і загроз, що дають можливість спостерігати динаміку їх розвитку, демонструючи відтворенням їх у вигляді графіків, таблиць;
- е) різноманітні засоби технічної безпеки можуть бути технічними індикаторами, а таблиці і графіки можуть бути застосовані для порівняння бажаного та реального стану безпеки через аналіз змін у середовищі функціонування об'єкта;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) усі відповіді неправильні;
- и) не всі відповіді правильні.

2. До принципів побудови показників безпеки належать:

- а) об'єктивність;
- б) системність;

- в) необхідність;
- г) достатність;
- д) утилітарність (прикладний характер);
- е) відповідність нормам права;
- ж) критерії, за допомогою яких вибираються ті чи інші стратегії забезпечення безпеки організацій та установ;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

3. Небезпеки та загрози вимірюють за такими ознаками:

- а) за кількістю загиблих людей і тих, що зазнали ушкоджень;
- б) за розмірами шкоди;
- в) за розмірами матеріальних втрат у відсотках від загального доходу об'єкта;
- г) за щорічним зростанням шкоди у відсотках із прогнозом подальшого розвитку;
- д) за кількісним порівнянням втрат від небезпек у конкретно-му підприємстві з втратами в інших підприємствах;
- е) рівнем економічного розвитку організації, установ;
- ж) рівнем заробітної плати;
- з) максимально можливим зниженням сумарного ризику;
- и) дослідженням небезпек за моделями об'єктів, що вивчають за певними критеріями, з послідуочим розповсюдженням результатів на оригінал;
- к) усі відповіді правильні;
- л) усі відповіді неправильні;
- м) не всі відповіді правильні.

Література [14; 19; 20; 26–28]

Тема 3. Організація охорони об'єктів

Питання для самоконтролю

1. Сучасні методології і методики управління забезпеченням безпеки організацій та установ у нестабільних умовах функціонування.

- г) таємне співробітництво персоналу з представниками структур, що являють небезпеку для підприємства;
- д) порушення порядку та правил дотримання на об'єкті режиму безпеки, що створює передумови для реалізації злочинними елементами своєї мети та виникнення надзвичайних ситуацій;
- е) слабкий режим збереження відомостей, які є комерційною таємницею, відсутність повної гарантії збереження фірмових секретів;
- ж) наявність вузьких точок у захисті комп'ютерної мережі та каналів зв'язку;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

2. У роботі структурних підрозділів підприємства можна виділити такі недоліки:

- а) завищена кількість управлінського персоналу;
- б) не виконуються повною мірою функції підрозділів;
- в) слабка матеріальна зацікавленість у результаті праці;
- г) багатоступінчастість доходження завдань до виконавців;
- д) велике запізнення при реагуванні на виробничі зміни;
- е) відсутність критеріїв управлінських рішень;
- ж) недостатня інформованість управлінських служб;
- з) недостатня структуризація завдань;
- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не всі відповіді правильні.

3. Ранніми ознаками або симптомами кризи підприємства можуть бути:

- а) негативна реакція партнерів по бізнесу, постачальників, кредиторів на ті чи інші заходи, що проводить організація;
- б) затримки представниками бухгалтерії звітності та її якість, що може свідчити про низький рівень кваліфікації персоналу;

- лення) до постійного забезпечення високої конкурентоспроможності суб'єкта підприємства?
3. Назвіть основні переваги проектного підходу сучасного управління підприємством і підприємництвом у порівнянні з традиційною орієнтацією на бачення проблеми та розробки шляхів її вирішення.
 4. Обґрунтуйте, чому економічну безпеку підприємства розглядають у наукових працях як економіко-правову забезпечувальну підсистему.
 5. Наведіть переваги розробки адекватної організаційної структури підприємства, яка може бути створена для вироблення ефективних управлінських рішень у рамках екосесента.
 6. Чому орган економічної безпеки підприємства є радчим органом, який може лише розробляти пропозиції щодо реалізації господарських інтересів.
 7. Від чого залежить економічна стабільність та розвиток економіки країни в розвинутому ринковому середовищі?
 8. Підготуйте реферат за темою: "Підходи щодо становлення системи безпеки підприємництва як складової національної безпеки держави".
 9. Підготуйте реферат за темою: "Економічна безпека суб'єкта підприємництва".
 10. Підготуйте реферат за темою: "Економічна безпека та ризики підприємництва в контексті проектного підходу".

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. Українські підприємства опинилися серед бурхливих змін зовнішнього ринкового оточення та зіткнулися із загрозами внутрішнього характеру, серед яких можна зазначити такі:

- а) управлінські та виробничі помилки;
- б) прорахунки в кадровій політиці, чреваті наявністю непрофесіоналів і небажаних осіб;
- в) невідповідність у визначенні цілей та завдань окремих підрозділів суб'єктів підприємництва, наявності в них власних відмінних інтересів у рамках підприємства, що може призвести до серйозних конфліктів;

2. Поняття надзвичайної ситуації.
3. Актуалізація дестабілізуючих факторів, які можна умовно назвати надзвичайними ситуаціями і поділити за характером їх виникнення на певні види.
4. Загальна характеристика об'єкта захисту.
5. Види та характеристики загроз безпеки підприємницьким структурам.
6. Поняття кризової ситуації.
7. Поняття ефективного управління загрозами та кризовими ситуаціями підрозділами СБ, що забезпечують безпеку підприємництва.
8. Способи вчинення актів кримінального тероризму.
9. Визначте поняття антикризової оперативної технології забезпечення безпеки підприємницьких структур.
10. Охарактеризуйте сутність готовності до роботи служби безпеки підприємства до кризових ситуацій, тобто функціонування в умовах ускладнення обстановки навколо підприємницької структури.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте напрями антикризових оперативних технологій (перший напрям — це технології підготовки та підтримання системи безпеки підприємницької структури в готовності до можливих проявів загроз; другий — це технологічні переходи до антикризового оперативного управління підприємницькою структурою; третій — це технології антикризового оперативного управління; четвертий напрям — це технології переходу від антикризового оперативного управління до повсякденного управління).
2. Обґрунтуйте необхідність створення антикризової оперативної групи для управління підприємницькою структурою при настанні кризової ситуації, коли повсякденне управління стає неможливим.
3. Зазначте, який на вишу думку може мати вигляд структура антикризової оперативної групи.
4. Який зв'язок існує між національною безпекою, підприємницькою діяльністю і тероризмом?

5. Визначте ваше ставлення щодо процедури взаємодії, спільних дій служби безпеки підприємства і правоохоронних органів, які можуть відбуватися як на договірній, так і на недоговірній основі, котрій передують усна домовленість.
6. Визначте ваше ставлення стосовно того, що раціонально організована взаємодія недержавної системи безпеки підприємства з правоохоронними органами є однією з найважливіших складових ефективності захисту підприємства.
7. Зазначте специфічні завдання служби безпеки підприємства, діючих у нестабільних умовах внутрішнього та зовнішнього середовища.
8. На основі яких принципів повинна здійснюватись побудова недержавної системи безпеки підприємства?
9. Підготуйте реферат за темою: “Антикризові оперативні технології як засіб забезпечення безпеки підприємства”.
10. Підготуйте реферат за темою: “Недержавна система безпеки у боротьбі з тероризмом та організованою злочинністю як невід’ємна складова національної безпеки України”.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. Перший (підготовчий) напрям антикризової оперативної технології полягає у розробці й підготовці типових спеціальних планів дій співробітників і служб безпеки підприємницької структури, серед яких можуть бути:

- а) план дій при захопленні заручників;
- б) план дій при нападі на приміщення;
- в) план дій при загрозі вибуху;
- г) план дій при нападі на інкасаторів;
- д) план дій при вимаганні;
- е) план дій при викраденні співробітників підприємства чи їх близьких;
- ж) план дій при погрозах співробітникам підприємства викраденням їх рідних чи близьких з метою отримання викупу чи конфіденційної інформації;

- е) системи пожежної сигналізації (СПС);
- ж) системи сигналізації комбіновані (ССК), що вміщують згадані системи в будь-якій комбінації;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

Література [15–17; 21; 22; 28]

Тема 6. Тактика охорони стаціонарних об’єктів

Питання для самоконтролю

1. Конкурентне середовище і економічна безпека.
2. Економічне суперництво.
3. Недобросовісна конкуренція, її зміст.
4. Основні напрями конкурентної боротьби підприємств у галузі економіки і технології.
5. Захист службою безпеки господарюючого суб’єкта життєздатності підприємства від ворожих дій конкурентів і негативного впливу дестабілізуючих соціально-економічних факторів.
6. Фактори, на які слід зважати при вирішенні питання про вибір службою безпеки організації, установи стратегії і тактики запобігання правопорушень в умовах ринкової економіки.
7. Поняття політики безпеки підприємства.
8. Поняття стратегії системи підприємства.
9. Поняття екосесентно-економічної безпеки підприємства.
10. Наведіть класифікацію різноманітних типів та видів ризиків підприємства.

Практичні завдання

1. У чому полягає висока актуальність теоретичних досліджень проблем економічної безпеки підприємств — екосесент (economic security of enterprise)?
2. Чому ідентифікація та аналіз ризиків та антикризових заходів є обов’язковою складовою проектного підходу (мис-

- д) вишкою і майданчиком для огляду поїзда, що рухається;
- е) запобіжними або фіксаторами для запобігання довільного відкриття воріт;
- ж) пультом керування воріт, який повинен розташовуватися у приміщенні КПП або на його зовнішній стороні;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не всі відповіді правильні.

2. У приміщенні КПП має бути така службова документація:

- а) інструкція з пропускнуго режиму;
- б) інструкція з техніки безпеки і надання першої долікарняної допомоги;
- в) наказ власника об'єкта про введення пропускнуго режиму в дію;
- г) схема безпечного руху працівників недержавної охорони на території об'єкта;
- д) зразки всіх видів накладних;
- е) зразки пропусків;
- ж) зразки підписів осіб, яким надано право їх підписувати;
- з) зразки відбитків печаток, пломб, штампів;
- и) книги обліку товарно-матеріальних цінностей, що транспортуються, та обліку оглядів осіб і правопорушень;
- к) списки телефонів усіх чергових служб, керівників об'єктів;
- л) усі відповіді правильні;
- м) усі відповіді неправильні;
- н) не всі відповіді правильні.

3. Для посилення охорони об'єктів застосовуються наступні системи сигналізації охоронного призначення (ССОП):

- а) системи охоронної сигналізації (ССОП);
- б) системи телевідеоконтролю (СОС);
- в) системи телевідеоспостереження (СТВС);
- г) система контролю доступу (СКД);
- д) система ручної (ножної) тривожної сигналізації (СРТС), що забезпечує можливість термінового виклику нагляду охорони;

- з) план дій при спробі проникнення до електронних баз даних з метою одержання конфіденційної інформації або руйнування цих масивів інформації;
- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не всі відповіді правильні.

2. Другий напрям — технологія переходу до антикризового оперативного управління загрозами безпеці підприємницькій структурі та виходу з кризових ситуацій, що виникли в результаті дії загроз, передбачає послідовність таких дій:

- а) одержання інформації про можливу загрозу;
- б) аналіз інформації;
- в) прогнозування можливого розвитку загрози;
- г) прийняття рішення про введення антикризового оперативного управління;
- д) вибір плану дій та засобів відповідно до ситуації, що виникла;
- е) дії згідно з вибраним планом дій у контексті ситуації;
- ж) оцінка ситуації та прийняття рішення про можливість її локалізації своїми силами та засобами чи залучення до вирішення кризової ситуації правоохоронних органів;
- з) визначення щодо ліквідації кризової ситуації чи загрози та механізмів переходу до нормативного повсякденного функціонування;
- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не всі відповіді правильні.

3. Заходи організаційно-правового характеру щодо мінімізації негативних наслідків дій, пов'язаних із здійсненням кримінального тероризму, включають:

- а) моделювання прогностичних сценаріїв діяльності СБ об'єкта у надзвичайній ситуації при вчиненні або погрози вчинення актів кримінального тероризму з конкретним поділом функцій і закріпленням персональної відповідальності за використання вказаних у планах дій;

- б) складання моделі організації взаємодії СБ підприємства з іншими силами (у тому числі правоохоронними органами) щодо забезпечення безпеки об'єкта;
- в) розробка планів управління об'єктом в умовах підвищеної можливості вчинення актів кримінального тероризму;
- г) розробка рекомендацій поведінки для осіб, яких захопили у заручники;
- д) проведення співробітниками служби безпеки підприємства з метою запобігання тероризму інформаційно-аналітичної роботи щодо виявлення або здатності персоналу до співробітництва з конкуруючими об'єктами;
- е) запровадження спеціальних методів управління кадрами ресурсами в умовах можливості вчинення актів кримінального тероризму;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) усі відповіді неправильні;
- и) не всі відповіді правильні.

Література [11; 12; 14; 15; 19; 20; 24; 27]

Тема 4. Завдання служби охорони

Питання для самоконтролю

1. Мета комплексної системи економічної безпеки підприємств.
2. Суть первинних заходів, які забезпечують фундамент, основу системи безпеки підприємства.
3. Зв'язок об'єкта захисту — стабільного стану підприємства з основними характеристиками системи забезпечення економічної безпеки.
4. Поняття “комплексна система забезпечення економічної безпеки підприємства”.
5. Основні функції системи безпеки.
6. Розділи програми комплексних заходів забезпечення економічної безпеки організацій та установ залежно від масштабу та значимості даного підприємства.

3. Визначте особливості допуску у неробочі дні осіб на територію об'єкта, що охороняється.
4. Зазначте, забороняється або можна пропустити на територію об'єкта осіб у нетверезому стані, із спиртними напоями, господарськими сумками, а також транспортні засоби особистого користування.
5. Зазначте, забороняється чи ні співробітникам і відвідувачам об'єктів, що охороняються, вносити (ввозити) на об'єкт вибухові речовини, горючі і легкозаймисті рідини і матеріали, зброю, боєприпаси і спецзасоби.
6. Визначте порядок допуску на об'єкт осіб, що прибули на наради й інші подібні заходи, а також особливості дій постів недержавної охорони, що здійснюють пропускний режим.
7. Зазначте порядок вивозу вантажів, виносу матеріальних цінностей з об'єктів, заміни меблів, устаткування, проводки електромережі, а також дії працівників, які здійснюють охорону підприємства.
8. Визначте порядок допуску водія, експедитора або іншої особи, якій доручено супроводження вантажу на територію об'єкта, що охороняється.
9. Підготуйте реферат за темою: “Планування і здійснення режимних заходів при виконанні всіх видів робіт, де використовується закрита інформація”.
10. Підготуйте реферат за темою: “Порядок доступу представників сторонніх організацій до документів і відомостей, що містять комерційну таємницю”.

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. КПП (контрольно-пропускний пункт) для транспортних засобів обладнується:

- а) типовими розсувними чи розстібними воротами з електропроводами та дистанційним керуванням;
- б) пристроями для аварійної зупинки і відкриття вручну розсувних чи розстібних воріт;
- в) оглядовими майданчиками чи естакадами для огляду автотранспорту;
- г) шлагбаумом;

Змістовий модуль II. Організаційно-тактичні аспекти охорони об'єктів різного призначення і фізичних осіб

Тема 5. Організація охоронних стаціонарних об'єктів

Питання для самоконтролю

1. Головні функції групи режиму.
2. На кого покладається здійснення пропускового режиму?
3. Хто встановлює пропускну режим на об'єкті, що охороняється?
4. Чи обов'язкове виконання встановлених вимог пропускового режиму для всіх осіб, що тимчасово чи постійно знаходяться на охоронному об'єкті?
5. Хто здійснює контроль за дотриманням пропускового режиму?
6. Які документи дають право на вхід (вихід) працівників, службовців та інших осіб на територію (з території) об'єкта, що охороняється?
7. На які види поділяються перепустки за строком дії і хто встановлює строк дії постійних перепусток?
8. Строк дії тимчасових перепусток.
9. Вилучення тимчасових перепусток з простроченим терміном дії і тимчасових перепусток осіб, які вибувають з об'єкта, що охороняється, у зв'язку із закінченням терміну перебування на об'єкті.
10. Умови, при яких разова перепустка для одноразового відвідування об'єкта, що охороняється, дійсна.
11. Особливості оформлення разової перепустки при груповому відвідуванні об'єкта.

Практичні завдання

1. Зазначте, коли відносно дня відвідування подаються до бюро перепусток письмові заявки на видачу разових перепусток.
2. Визначте, чи супроводжує відвідувача від КПП і назад уповноважений працівник від охоронного об'єкта, що його приймає.

7. Визначення на концептуальному рівні стратегії запобігання та протидії злочинній діяльності криміналітету на підприємстві.
8. Форми злочинних діянь проти безпеки підприємства.
9. Норми і правила поведінки працюючого персоналу, включаючи керівництво, в тій чи іншій небезпечній ситуації.
10. Джерела негативних впливів на безпеку підприємства.

Практичні завдання

1. Складіть порівняльну таблицю внутрішньовиробничих і позавиробничих складових поняття безпеки підприємства з огляду на їх цілі.
2. Схарактеризуйте фінансову складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що в межах виконання своїх функцій забезпечують фінансову безпеку і зміст їх діяльності в цьому напрямі.
3. Схарактеризуйте інтелектуальну складову економічної безпеки та зазначте суб'єкти підприємства, що в межах своїх функцій забезпечують інтелектуальну безпеку, і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі.
4. Схарактеризуйте кадрову складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що в межах своїх функцій забезпечують кадрову безпеку і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі.
5. Схарактеризуйте технологічну складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що в межах своїх функцій забезпечують технологічну безпеку і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі.
6. Схарактеризуйте правову складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що забезпечують правову безпеку в цьому напрямі.
7. Схарактеризуйте інформаційну складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що в межах своїх функцій забезпечують інформаційну безпеку і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі.
8. Схарактеризуйте силову складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти підприємства, що в межах своїх

функцій забезпечують силову безпеку і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі.

9. Схарактеризуйте позавиробничу складову безпеки (ринкову) та зазначте суб'єкти підприємства, що забезпечують ринкову безпеку і розкрийте зміст їх діяльності в цьому напрямі (служба маркетингу, комерційна розвідка).
10. Схарактеризуйте інтерфейсну складову безпеки організацій та установ і зазначте суб'єкти, що забезпечують виявлення можливих непередбачених загроз зміни умов взаємодії (навіть до розриву відносин) з економічними контрагентами (постачальниками, торговими і збутовими посередниками, інвесторами, споживачами та ін.).

Тестові завдання

Зазначте правильну відповідь.

1. До основних елементів програми комплексних заходів забезпечення безпеки організацій та установ можна віднести:

- а) захист комерційної таємниці та конфіденційності інформації;
- б) комп'ютерну безпеку;
- в) внутрішню безпеку;
- г) безпеку будинків та споруд;
- д) фізичну безпеку;
- е) технічну безпеку
- є) конкурентну розвідку;
- ж) інформаційно-аналітичну роботу;
- з) експертну перевірку механізму системи забезпечення безпеки підприємства;
- і) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не усі відповіді правильні.

2. Принципи, з урахуванням яких може бути розроблена програма комплексних заходів забезпечення безпеки організацій та установ, це:

- а) пріоритет заходів попередження злочинних посягань на об'єкт, що захищається;

- б) законність заходів безпеки, які повинні розроблятися на основі та в межах діючих правових актів;
- в) комплексне застосування сил та коштів для забезпечення безпеки підприємства;
- г) координація дій щодо протидії загрозам безпеки підприємства;
- д) компетентність працівників, які повинні вирішувати питання безпеки об'єкта, що захищається;
- е) економічна доцільність фінансових витрат на захист безпеки підприємства;
- ж) планова основа діяльності по захисту безпеки підприємства на базі програми комплексних заходів забезпечення безпеки цього об'єкта;
- з) усі відповіді правильні;
- и) усі відповіді неправильні;
- к) не усі відповіді правильні.

3. Цілі захисту безпеки підприємства включають:

- а) недопущення залежності від випадкових і нестійких ділових партнерів;
- б) виконання виробничих програм;
- в) орієнтація на світові стандарти та лідерство в розробці й освоєнні нових технологій виробництва продукції;
- г) максимально повне інформаційне забезпечення діяльності підприємства та підвищення його ефективності;
- д) підвищення конкурентоздатності виробленої продукції;
- е) збереження та примноження власності;
- ж) зміцнення інтелектуального потенціалу підприємства;
- з) захист законних прав та інтересів підприємства;
- и) усі відповіді правильні;
- к) усі відповіді неправильні;
- л) не усі відповіді правильні.

Література [14; 15; 17; 21; 22; 26; 28]